

**LATVIJAS REPUBLIKAS UN
APVIENOTO NĀCIJU IZGLĪTĪBAS, ZINĀTNES UN KULTŪRAS
ORGANIZĀCIJAS (UNESCO)
SADARBĪBAS MEMORANDS**

**LATVIJAS REPUBLIKAS UN
APVIENOTO NĀCIJU IZGLĪTĪBAS, ZINĀTNES UN KULTŪRAS
ORGANIZĀCIJAS (UNESCO)
SADARBĪBAS MEMORANDS**

Latvijas Republika un Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (UNESCO),

ņemot vērā to uzticību miera ideāliem un būdamas *pārliecinātas* par nāciju sadarbības nozīmīgumu izglītības, zinātnes, kultūras un sakaru jomā, lai sekmētu vispārējas cieņas nostiprināšanos pret taisnīgumu, likuma spēku, cilvēktiesībām un pamatbrīvībām;

augsti vērtējot UNESCO pūles, veidojot kultūru mieram un stiprinot savstarpējo saprašanos starp nācijām, cilvēku grupām un atsevišķiem indivīdiem, kā arī tās lomu starptautiskā gada "Kultūra mieram" atzīmēšanā;

apliecinot Latvijas Republikas, kā aktīvas UNESCO dalībvalsts, ieguldījumu UNESCO programmās;

atzinīgi novērtējot rezultātus, ko Latvijas Republika ir sasniegusi ceļā uz integrāciju Eiropas struktūrās, un būdamas *pilnīgi pārliecinātas* par to, ka pastiprināta uzmanība būtu jāpievērš sadarbības nostiprināšanai ar Eiropas starpvaldību organizācijām, to starp arī EDSO, Eiropas Padomi, ESAO un Eiropas Savienību;

uzsverot reģionālo stratēģiju nozīmi UNESCO programmu aktivitātēs, kas atbilst Baltijas valstu prioritārajām vajadzībām, un *pasvītrojot* sadarbības veicināšanas nozīmi pētniecībā, akadēmisko, izglītības un kultūras programmu jomā, ko veic Nacionālās komisijas sadarbībā ar tādām reģionālajām organizācijām kā Baltijas jūras valstu padome (BJVP) un Baltijas Asambleja, un citiem partneriem Baltijas jūras reģionā;

atzīmējot UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas koordinatora lomu, kas ierosina un veicina intelektuālo ieguldījumu UNESCO darbībā, kā arī sekmējot jaunu partnerattiecību izveidošanos sabiedrībā, it īpaši ar valdības locekļiem, pašvaldību vadītājiem, parlamentāriešiem utt.

ņemot vērā pilsoniskās sabiedrības pieaugošo lomu un nepieciešamību pastiprināt sadarbību īpaši ar nevalstiskām organizācijām;

vēlreiz apliecinot savu gatavību arī turpmāk nostiprināt kopējās pūles saskaņā ar mērķiem, stratēģiju un prioritātēm, kas izvirzītas UNESCO Vidējā termiņa stratēģijas (1996.g.-2001.g.) dokumentā, un tā iekļaušanu Organizācijas 1998.g. - 1999.g. Programmas un budžeta dokumentā, vienojas par sekojošo:

IZGLĪTĪBA

1. Latvija pastiprinās tās sadarbību UNESCO Asociēto skolu projekta (ASP) un īpaši Baltijas jūras projekta ietvaros ar mērķi palielināt skolēnu izpratni par vides problēmām, kā arī projektā "Jauniešu piedalīšanās pasaules mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā", lai Latvijas jauniešu vidū palielinātu izpratni par pasaules mantojuma un ekoloģijas problēmām, visi spēki tiks apvienoti skolas mācību plānu attīstīšanai un novatorisku mācību materiālu ieviešanai šajos priekšmetos. Īpaša uzmanība tiks veltīta Baltijas jūras valstu reģiona ASP skolu sadarbībai. UNESCO atbalstīs starptautiskās konferences par starptautisko dialogu "Popularizējot iecietības un cilvēktiesības" organizēšanu Rīgā.
2. Ar starptautiskā tehniskās un profesionālās izglītības projekta (UNEVOC) palīdzību UNESCO atbalstīs attiecīgo nacionālo institūciju pūles reformēt tehniskās un profesionālās izglītības struktūru un mācību plānu izstrādi. Latvija piedalīsies otrajā starptautiskajā tehniskās un profesionālās izglītības kongresā, kas notiks Seulā 1999.gadā, un dos savu ieguldījumu tā sagatavošanā.
3. UNESCO atbalsta Latviju, sekmējot preventīvās izglītības attīstību par HIV/AIDS un narkotiku lietošanu vispusīgas veselības izglītības kontekstā.
4. Latvija dos savu ieguldījumu (ar ekspertu un speciālistu piedalīšanos) Pasaules augstākās izglītības konferences sagatavošanā, kas notiks UNESCO Sekretariātā Parīzē 1998.gada oktobrī, deleģējot uz to savus ekspertus un speciālistus.
5. UNESCO sniegs palīdzību UNI TIWIN/UNESCO katedru programmas ietvaros, lai līdzdarbotos ātrākai zināšanu nodošanai un apmaiņai, izmantojot starpuniversitāšu sakaru un apmaiņas mehānismu. Vienā no Latvijas augstākās izglītības iestādēm 1999.gadā tiks nodibināta UNESCO Pilsoniskās sabiedrības izglītības katedra.
6. Puses sadarbosies starptautisko normatīvo aktu pilnveidošanā. Īpaša uzmanība tiks veltīta kopīgās Eiropas Padomes un UNESCO konvencijas "Par augstākās izglītības novērtējumu atzišanu Eiropas reģionā" un starptautisko rekomendāciju "Par augstākās izglītības akadēmiskā personāla statusu" īstenošanai.
7. Latvija pastiprinās savu sadarbību ar UNESCO Augstākās izglītības Eiropas centru (CEPES), Starptautisko Izglītības biroju (IBE), Starptautisko Izglītības plānošanas institūtu (IIEP) un UNESCO Izglītības institūtu (UIE), šādās jomās - izglītība visas dzīves garumā, skolotāju tālākizglītības personāla apmācība, augstākās izglītības politika un augstākās izglītības iestāžu vadība.

ZINĀTNE

1. Puses attīstīs abpusēju sadarbību dabas un sociālo zinātņu laukā, balstoties uz "Vienošanās par sadarbību zinātnē starp UNESCO un Latvijas Zinātņu akadēmiju", kas tika parakstīta 1997.gada septembrī.
2. Ar UNESCO atbalstu Latvija turpinās tālāk nostiprināt savu ieguldījumu starptautisko zinātnisko programmu darbā, piedaloties starptautisko un nacionālo komiteju aktivitātēs sekojošā veidā:
 - (a) Latvija pastiprinās nacionālo un reģionālo sadarbību starpdisciplināro ekoloģisko pētījumu jomā, piedaloties nacionālajās un reģionālajās programmās "Cilvēks un biosfēra" (MAB) aktivitātēs un īstenojot "Seviļas stratēģiju" (1995.g.), kas paredz veicināt saprātīgu dabas resursu un ekosistēmu izmantošanu. UNESCO arī turpmāk atbalstīs Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta sadarbību ar Pasaules tīklu. Turklāt, UNESCO garantē to, ka mudinās attiecīgās institūcijas, kas saistītas ar programmu "Cilvēks un biosfēra" (MAB), un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu piedalīties programmas "Cilvēks un biosfēra" (MAB) Eiropas tīklā;
 - (b) Savas starptautiskās programmas (IHP) ietvaros, UNESCO dos ieguldījumu nacionālo iespēju attīstīšanā ūdens resursu apsaimniekošanā un ar ūdens problēmām saistīto jautājumu izpratnes veidošanā, īpaši Baltijas jūras reģionā;
 - (c) Programmas "Sociālo pārmaiņu vadība" (MOST) ietvaros UNESCO palīdzēs Latvijai īstenot projektus un aktivitātes, kas vērstas uz multikulturālu un etniski dažādu sabiedrību vadību, pilsētu pārvaldi un problēmu pārvarēšanu, kas rodas uz globālo un vietējo jautājumu saskarsmes pamata. UNESCO sniegs palīdzību Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta sociologu sagatavotajam projektam par iespēju radīšanu programmas "Sociālo pārmaiņu vadības" (MOST) zinātniskās informācijas pieejamībai politiķiem un plašai sabiedrībai.
3. Latvija aktīvi piedalīsies UNESCO pūlēs pieņemt un ieviest universālo deklarāciju par "Cilvēka gēnu un cilvēktiesībām", kā arī Vispasaules ētikas un zinātnisko zināšanu un tehnoloģijas komisijas darbā.
4. Latvijas Zinātņu akadēmija un augstākās izglītības iestādes sadarbosies, gatavojoties pasaules zinātnes konferencei (plānota 1999. gadā).
5. Pasaules solārās programmas ietvaros (1996.g. - 2005.g.) UNESCO palīdzēs Latvijai īstenot izmēģinājuma projektu par solārā ciema izveidi Mazirbē, lai parādītu Baltijas jūras piekrastes iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošanas iespējas, attīstot un plaši pielietojot atjaunojamus enerģijas avotus.
6. UNESCO atbalstīs Latvijas aktivitātes biotehnoloģijas laukā, tai skaitā Starptautiskā Biomedicīnas un biotehnoloģijas centra dibināšanu Rīgā.

7. Sadarbībā ar attiecīgām reģiona institūcijām un organizācijām, UNESCO atbalstīs Latvijas centienus attīstīt daudznozaru izmēģinājuma projektu par ilgtspējīgu piekrastes zonas attīstību. Šajā sakarā UNESCO ir gatava atbalstīt UNESCO katedras nodibināšanu Latvijas Universitātē.

KULTŪRA

1. Latvija, īstenojot savu kultūrpolitiku, ņems vērā Darbības plānu par kultūrpolitiku, kuru iezīmēja starptautiskā konference "Par kultūrpolitiku attīstībai", kas notika Stokholmā no 1998. gada 30. marta līdz 2. aprīlim.
2. Latvija pieliks visus spēkus, lai nostiprinātu efektīvu 1972. gada konvencijas "Par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību" īstenošanu. UNESCO arī turpmāk palīdzēs Latvijai saglabāt un atdzīvināt tās materiālo un garīgo mantojumu, īpaši Rīgas vēsturisko centru, kas 1997. gadā tika iekļauts Pasaules Kultūras Mantojuma sarakstā. Šajā kontekstā UNESCO arī turpmāk palīdzēs Latvijai mobilizēt ārpusbudžeta līdzekļus tās kultūras mantojuma saglabāšanai. Turklāt, Pasaules Kultūras mantojuma centrs sadarbosies ar Latvijas institūcijām, lai palielinātu sabiedrības izpratni par pasaules kultūras mantojuma vērtībām.
3. UNESCO ir gatava atbalstīt Rīgas 800. gadadienas svinības 2001. gadā.
4. Esošajos vides, kultūras, sociālajos un infrastruktūras apstākļos Latvijā tiks attīstīti projekti, kas vērsti uz kombinētu tūrisma attīstības un konservācijas stratēģiju.
5. Puses sadarbosies likumdošanas jomā, kas skar mākslinieku tiesību aizsardzību.
6. Lai attīstītu kultūras apmaiņu, UNESCO turpinās atbalstīt Latvijas mākslinieku piedalīšanos mācību semināros, darbnīcās un starptautiskās konferencēs. Baltijas jūras valstu reģiona kultūras centru tīkla ietvaros Latvija piedalīsies UNESCO atbalstītajās Baltijas rakstnieku un tulkotāju centra aktivitātēs Visbijā.

SAKARI, INFORMĀCIJA, INFORMĀTIKA

1. Puses sadarbosies brīvas informācijas plūsmas un neatkarīgu un plurālistisku masu saziņas līdzekļu attīstības veicināšanā. Latvija piedalīsies starptautiskajos sakaru un informācijas tīklos.
2. UNESCO nodrošinās padomdevēju pakalpojumus likumdošanā un atbalstīs Latvijas speciālistu apmācību masu saziņas līdzekļu, sakaru un informācijas jomā. Lai Latvijas TV programmu veidotājiem nodrošinātu apmācības un profesionālās apmaiņas iespējas, UNESCO turpinās atbalstīt viņu piedalīšanos Austrumeiropas darbnīcās INPUT.

3. UNESCO Vispārējās informācijas programmas (PGI) ietvaros Puses sadarbosies bibliotēku tīklu un arhīvu pakalpojumu attīstībā un programmas "Pasaules atmiņa" īstenošanas nodrošināšanā.

4. Dalības programmas ietvaros UNESCO atbalstīs starptautiskās konferences "Vārda brīvība, cenzūra, bibliotēkas" organizāciju, kas notiks Rīgā 1998. gadā.

UNESCO cieši sadarbosies ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, lai īstenotu iepriekšminētās aktivitātes un projektus.

Memorandumam tiek noteikta pagaidu piemērošana ar tā parakstīšanas brīdi. Memorands stājas spēkā dienā, kad Latvijas Republika paziņo UNESCO par visu to valsts iekšējo procedūru izpildi, kādas nepieciešamas, lai tas stātos spēkā.

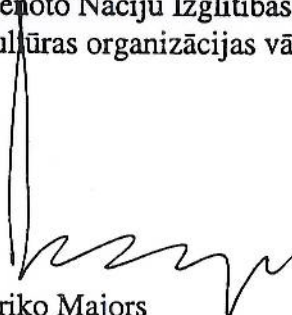
Parakstīts Rīgā 1998.gada 29. jūnijā, divos oriģinālos eksemplāros latviešu un angļu valodā, turklāt abi teksti ir autentiski.

Latvijas Republikas vārdā

Guntis Ulmanis
Prezidents

Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācijas vārdā

Federiko Majors
Ģenerāldirektors